

Discussie “voltooid leven” mag niet vermengd worden met euthanasie

DS

© Sabine Joosten/anp

Eigenlijk is het onvergeeflijk dat de baas van het christelijke ziekenfonds de discussie over voltooid leven start met een verwijzing naar een economische noodzaak.

Bart Brinckman

Senior writer

Vandaag om 03:00

ADVERTENTIE

In Nederland gebruiken ze een mooie omschrijving voor “voltooid leven”: wanneer biologie en biografie uit de pas lopen. Anders gezegd: het hart (de biologie) kan zijn werk nog aan, maar het leven (de biografie) voegt nog weinig of niets toe. De liberale partij D66 bereidde ter zake een wetsvoorstel voor. Dat kwam erop neer dat de betrokkene, onder begeleiding van een “stervensbegeleider”, zelf de gifbeker tot zich neemt. Want dat is natuurlijk de ultieme consequentie van zelfbeschikking, zelf de handeling verrichten in plaats van een arts met een morele kwestie op te zadelen. Het voorstel raakte niet gestemd.

Dat klinkt hard. Maar het onderstreept de logica van een gedachte die uitgerekend de baas van de christelijke mutualiteit de wereld instuurde. Hij sprak zalvend over “het leven teruggeven”. Maar de discussie over “voltooid leven” mag niet vermengd worden met euthanasie. Die is wettelijk goed geregeld, maar stelt een dubbele voorwaarde. De betrokkene moet wilsbekwaam zijn en ondraaglijk psychisch of fysiek lijden zonder

kans op herstel. De uitbreiding van euthanasie naar wilsonbekwamen (mensen die leven met dementie) wordt al erg moeilijk. Wat moet het dan zijn voor mensen die eigenlijk nog gezond zijn?

Luc Van Gorp wil een discussie starten over de manier waarop de samenleving omgaat met kwetsbare ouderen. Daarbij vertrekt hij vanuit een idee van schaarste. Tegen 2050 telt België meer dan een miljoen tachtigplussers. Onze samenleving kan dat financieel niet aan. De analyse mag dan correct zijn. De suggestie dat 'vier maal twintigers' dan maar zelf hun conclusies moeten kunnen trekken, plaatst hem meteen buiten het debat.

Nederlands onderzoek wees uit dat uitgerekend onder ouderen die overtuigd zijn van hun "voltooide leven" flink wat ambiguïteit schuilgaat, met een negatief zelfbeeld als vertrekpunt. Want het valt niet te ontkennen dat een afbrokkelende zelfredzaamheid, een gevoel van eenzaamheid en het idee niet langer van nut te zijn, de ideale cocktail vormen voor levensmoeheid. Het noopt daarom de professionele zorg en mantelzorgers om de uiterste aandacht te besteden aan de uitlokkende factoren.

Het is stuitend dat de christelijke mutualiteit zich lijkt neer te leggen bij een economisch defaitisme. Dit debat blijft nochtans een unieke kans om na te denken over de manier waarop bejaarden hun laatste levensjaren in de best mogelijke omstandigheden moeten kunnen doorbrengen. Zonder dat ze daarbij sociaal gestigmatiseerd worden.